

Hea president, Riigikogu esimees

Mul on tunne, et Omavalitsuspäevast on saanud väga hea traditsioon. Olen ise siin juba teist aastat teid tervitamas ja tegemist on kahtlemata väga vajaliku päeva ning olulise foorumiga, kus käsitletakse omavalitsusi puudutavaid teemasid.

Tahan ka omalt poolt tänada korraldajaid, et te suudate ja jõuate vedada seda ettevõtmist. Tänu ka võimaluse eest pakkuda laiemat pilti sellest, kuidas Euroopa suurimad riigid omavalitsusi kujutavad.

Võttes teemaks hariduse, teaduse ja ettevõtluse, siis Euroopa Liit paneb nendes teemades küll raamid, kuid suurt pädevust nendes vestlustes kaasa rääkida pole. Eelkõige on need teemad mõjutatud läbi kahe aspekti. Esmalt raha, mis Euroopa Liidust tuleb ja teiseks üldised sihid ning eesmärgid, mida praegu just paika pannakse ja mida meie saame mõjutada läbi Euroopa Parlamendi valmiste. Loomulikult on mõjutajateks veel valitsuse tasand ning omavalitsused, kes aruteludes osalevad.

Tahan siinjuures õnnitleda ka kõiki uusi regioonide komiteede liikmeid. Soovin teile palju jõudu omavalitsuste huvide eest seismisel Euroopas.

Millised on siis Euroopa Liidu plaanid ja kuidas Eesti nendega suhestub? Rääkides Omavalitsuspäeva põhiteemadest, siis kõik need on seotud noortega. Käin palju koolides ja ülikoolides, erinevatest teemades rääkimas ja arutamas. Teemad, mis noorte jaoks on tähtsad, aja jooksul muutuvad, kuid digi- ja tehnoloogiaarendus on pikaajaline teema, mis kõiki mõjutab.

Uuemaks teemaks, mis noortele korda läheb, on kliima. Kliima teema läheb neile korda ja sellest ainult ei räägita, vaid selle nimel tegutsetakse aktiivselt. Konkreetseid samme on astunud ka Eesti ettevõtted. Näiteks üks Bolti asutajatest rääkis eile, et alustavad kliimaneutraalseid sõite ja 2030. aastal soovib ettevõtte olla täielikult kliimaneutraalne. Digitaalsete teemade konverentsil allkirjastasid ka 33 Eesti tehnoloogiaettevõtet Tallinn Digital Summitil roheleppe, millega lubatakse viia ettevõtete tegevus 2030. aastaks täielikult keskkonnasäästlikele alustele.

Miks sellest räägin, aga see tähendab, et see teema jõuab ka omavalitsuste tasemeni ja tähendab praktilisi muutusi.

Põhimõtteliseks teemaks, mille kohta noored aina rohkem küsivad, on demokraatia teema ja selle osas on neil palju küsimusi. Nagu näiteks, mis on demokraatia, mis on need põhiväärtused, mis on riigi ülesehituses oluline, mida tähendab vaba ajakirjandus jne. See on õigusriik. Selles kajastub väga palju tänases aruteludes, mis toimub nii Euroopas kui Eestis. Ma arvan, et meie demokraatliku ühiskonna põhialuste selgitamine saab olema selline ülesanne, mis meil nii haridussüsteemis kui kollektiivselt ees seisab.

Noorte fookusteemad on väga sarnased Euroopa Liidu suurte teemadega, sest digitaalne areng, põhiõigused ja vabadus, on Euroopa Liidus väga olulised. Juurde võiks lisada veel aruteluteemad, kus otsitakse vastuseid sellele, milline on Euroopa Liidu koht maailmas ja milline näeb välja välispoliitiline muster võrreldes Hiina, USA ja teiste suurte riikidega. Need teemad võivad tunduda suured ja globaalsed, kuid fakt on see, et see kõik jõuavad ka meie igapäeva ellu. Lootused muutuvad hariduse, ettevõtlus- ja keskkonnateenuste ja ootuste osas.

Eraldi teemaks on veel Euroopa Liidu eelarve. Täna oleme seisus, kus uue eelarveperioodi reaalsete numbrite üle arutatakse. Millised saavad olema mängureeglid ühtekuuluvusfondis ja kui suur on kaasfinantseerimise määr haridus, teadus ja kliima projektides, need on teemad, kus arutelud võivad venida pikaks. Seega on omavalitsustel väga oluline teada, et rakendusega läheb kiireks.

Euroopa Liit kahtlemata pakub lisavõimalusi, kuid kõik on meie endi kätes, sest vabadust, kuidas eelarvevahendeid kasutada on palju. Arvestada tuleb kindlasti ka Euroopa Liidu ja omavalitsuse prioriteetidega, kuid enamus tulemusi on koostöö ja heade mõtete taga. Seega tuleks läbi mõelda, mis on kõige olulisemad kohad, kus Euroopa Liidu rahal on suurim lisandväärtus omavalitsuse jaoks.

Arutelud on kasulikud, sest sellest sünnib häid mõtteid ja sünergiaid.

Edu teile ja aktiivset kaasamõtlemist tänastel teemadel.

Keit Kasemets

Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juht